

SHERLOCK HOLMES

A MISKATONICKÁ MONSTRA

SHERLOCK HOLMES
VS. CTHULHU

JAMES LOVEGROVE

SHERLOCK
HOLMES
A MISKATONICKÁ MONSTRA

Copyright © 2017 by James Lovegrove
published by arrangement with Titan Publishing Group Ltd.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Marek Čtrnáct, 2025

Cover © Martin Kopecký, 2025

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-5408-3 (pdf)

JAMES LOVEGROVE

SHERLOCK HOLMES

A MISKATONICKÁ MONSTRA

SHERLOCK HOLMES
VS. CTHULHU

přeložil Marek Čtrnáct

VENDETA

PŘEDMLUVA

JAMESE LOVEGROVA

ZDE JE DRUHÝ ze tří rukopisů, které jsem nedávno poněkud křivolakým způsobem zdědil po vzdáleném příbuzném, zesnulém Henrym Prothero Lovecraftovi z Providence ve státě Rhode Island. Jeho autorem je, stejně jako toho prvního, doktor John Watson, muž, kterého miliony lidí po celém světě znají jako kronikáře činů jeho velkého přítele, onoho vynikajícího Viktoriána Sherlocka Holmes; a stejně jako předešlá kniha, vydaná pod názvem *Sherlock Holmes a shadwellské stíny*, i tato vypráví o jednom z dobrodružství prvního detektiva-konzultanta na světě, které je svým tónem a obsahem do značné míry na štíru s dřív vydaným kánonem čtyř románů a šestapadesáti povídek.

Jak uvedl sám Watson ve své předmluvě k *Shadwellským stínům*, tato kniha a její pokračování obnažují „vše, co (Holmes) opravdu udělal, vše, čeho během svého života skutečně dosáhl. Tvoří, ať už je to dobře, či nikoli, alternativní historii jeho kariéry, jež má tu výhodu, že je nenapadnutelně pravdivá.“

Tedy, nad tím posledním tvrzením by se někdo mohl pozastavit. Tyto tři knihy se koneckonců zabývají tématy, která se zdají být na hony vzdálena každodenní realitě a která protiřečí étosu racionalismu a empiricismu, jaký Holmes do svých vyšetřování tradičně vnášel. Nadpřirozeno vždy zavrhoval. Tak například v povídce „Upír v Sussexu“ je zaznamenáno, jak odmítá třeba jen zvážít myšlenku, že by matka pila krev svého nemluvněte.

Představa, že by mohli existovat upíři, v něm nevyvolává nic než výsměch: „Nesmysly, Watson, nesmysly! Co my máme společného s chodícími mrtvolami, které může v hrobě udržet jen kůl vražený do srdce? To je čiré bláznovství.“

Ale v *Shadwellských stínech* vidíme, jak se u něj rozvíjí víra právě v takové paranormální jevy, které vzal ve výše uvedeném citátu tak zkrátka – a jak je také posléze konfrontuje. Podobně i tato kniha, *Miskatonická monstra*, a poslední z trojice, *Ďáblové ze Sussexu*, ukazují Holmesa – a Watsona – kteří si uvědomují, že na okrajích našeho světa číhají pradávné bytosti s božskou mocí a nepřátelskými úmysly, a snaží se zmírnit škodu a zmatek, jaké tyto bytosti dokážou napáchat v lidských životech.

Tato trilogie se vydává do oblasti, kterou vyznačil proslulý mistr tajemna, Howard Phillips Lovecraft, s nímž si Watson na sklonku svého života hojně dopisoval. Lovecraft a několik jeho současníků – především Clark Ashton Smith, Robert E. Howard, August Derleth, Robert Bloch, Frank Belknap Long, Henry Kuttner a Fritz Leiber – dohromady kodifikovali povahu a tradici toho, čemu se dnes říká „Mýtus Cthulhu“. Watson, který jak sám přiznává, četl ve dvacátých letech dvacátého století něco z jejich díla v amerických brakových časopisech jako *Weird Tales*, se, jak se zdá, dychtivě vrhl na jejich společný zájem, který mu přišel poutavý a povědomý.

Bylo to proto, že v té době už Sherlock Holmes strávil tajným bojem proti různým manifestacím Starých velkých a Vnějších bohů celý život, s věrným Watsonem vždy po boku. To je příběh, který vyprávějí tyto tři knihy, společně známé jako *Cthulhuovské případy*.

Jsou tací, co by mohli tvrdit, že důkazy ukazují spíše opačným směrem. Takoví lidé by řekli, že se Watson nakazil „Cthulhuovskou horečkou“ a z nějakého důvodu se rozhodl přetvořit historii Holmesovy kariéry a zahrnout do ní lovecraftovské elementy kosmického hororu. Vzhledem k tomu, že tyto tři knihy napsal na samém sklonku svého života, byli dokonce tací, co naznačovali,

že jsou výplodem člověka podléhajícího bludům a zmatení stáří; že jak scházelo Watsonovo tělo, chátřala i jeho mysl. Stařecká demence způsobila, že se stal obětí fantazií, které by jeho mladší, zdatnější já nemělo pražádný problém odmítnout.

K vyvrácení tohoto tvrzení bych prostě jen rád řekl, že tato trilogie je napsaná stejně jasným a soustředěným způsobem jako celý zbytek jeho díla – pokud něco, tak je ještě upřímnější a ohnivější. Pokud Watson ztrácel rozum, v provedení těchto románů to není nijak znát.

Také bych rád vyvrátil obvinění různých lidí – na internetových fórech, v recenzích *Shadwellských stínů* – že autorem *Cthulhuovských případů* vůbec není Watson, nýbrž já. Jako důkaz bych rád předložil přímo tuto knihu. Kupříkladu její struktura velmi dobře kopíruje strukturu dvou kanonických románů o Sherlocku Holmesovi, *Studie v šarlatové* a *Údolí strachu*. Dělí se na dvě části. První z nich přímo zahrnuje Holmese, ta druhá, vedlejší příběh vložený do příběhu primárního, popisuje události z minulosti, které osvětlují vyšetřovaný případ. To by z čistě forenzního pohledu jistě ukazovalo na pravost knihy. Formát je stejně individuální jako otisk prstu.

Potom zde máme samotný „příběh v příběhu“, který svým stylem bombastické reportáže silně připomíná dílo Lovecrafta. Je-li tato kniha mým dílem, pak bych napodoboval ne jednoho, ale hned dva autory. O to by se pokusil jen velmi odvážný člověk – nebo velmi bláhový. Každý, kdo mě zná, vám může povědět, že ani jedno z toho nejsem.

Ve své předmluvě k *Shadwellským stínům* jsem provizorně nadhodil možnost, že pravým autorem této trilogie, a tedy pachatelem podvrhu, byl Henry Prothero Lovecraft. Ale dle mého uváženého názoru není pochyb o tom, že tyto knihy jsou skutečně Watsonovým dílem. Je to starší, moudřejší, vážnější Watson, než na jakého jsou možná čtenáři zvyklí, Watson, který si prožil víc než svůj spravedlivý díl pekelných situací a zadíval se příliš hluboko do

propasti, přitom je však stále tou samou obávanou, seriózní postavou, kterou známe z kánonu, pomocníkem, který od Holmese snášel tolik posměchu, protože věděl, jakým privilegiem je být prvním a jediným skutečným přítelem tohoto muže.

J. M. H. L., EASTBOURNE

listopad 2017

PŘEDMLUVA

MUDR. JOHNA WATSONA

„NIKDY JSEM NEPOZNAL svého přítele v lepší duševní a tělesné formě, než v jaké byl v roce 1895.“

Tato slova jsem sice o Sherlocku Holmesovi napsal v prvním řádku povídky známé jako „Černý Petr“, ale nemohla by být více falešná. Ve skutečnosti tomu bylo právě naopak. Nikdy jsem ho neviděl v *horší* formě než toho roku.

V této povídce je Holmes na vrcholu své kariéry detektiva-konzultanta; význační klienti téměř vyrazí dveře v Baker Street 221B, jak dychtí využít jeho služeb. V prvních odstavcích jsem si tam dovolil trochu uvážlivého předvádění slavných jmen, tu aristokrat, tam papež. V dalších mých publikovaných příbězích o jeho činech z pětadevadesátého roku jsem Holmesa nechal odmaskovat středoamerického despota, který se ukrýval v Londýně, postarat se o zatčení zahraničního špióna odhodlaného získat přísně tajné plány ponorky a odhalit totožnost vousatého cyklisty, který každou sobotu dopoledne sledoval slečnu Violet Smithovou na její cestě z Chiltern Grange na nádraží Farnham.

To všechno budilo dojem, že se Holmesovi profesionálně dařilo, že se těšil dobrému zdraví, jeho bankovní konto bylo v dobrém stavu, jeho veřejné postavení na vrcholu, jeho elán nevyčerpatelný.

Kéž by tomu tak bylo.

Pravda je taková, že Holmes na tom byl velmi špatně. Bylo to patnáct let, co jsme spolu narazili na nový svět – na svět

rouhačských kosmických entit, skrytých ras, černé magie a dáv-
ných zel – na svět, v němž racionalita, vláda zákona a útěcha
křesťanství neměly pražádné místo. Od té doby jsme se věnova-
li boji proti silám temnoty, kdekoli se manifestovaly; pokud to
bylo možné, porazili jsme je, pokud ne, oddělili jsme je od lidí.
Přicházeli jsme na pomoc lidem polapeným ve spiknutích tak
nevysvětlitelných, že by je nevyřešil žádný policista, ba ani žádný
kněz. Zapudili jsme běsy, zdolali netvory a zachránili nejednoho
zmučeného nevinného ze spárů šílenství.

Většina těchto incidentů byla tak příšerná, že z nich tuhla krev
v žilách, a já si je nyní jen sotva snesu vybavit. Co víc, nemohl jsem
je zveřejnit, ne bez toho, že bych odhalil příliš mnoho o zlověstné
realitě ležící pod klidnou hladinou toho, co nazýváme civilizací.
Stejně tak jsem o nich však nemohl v té či oné podobě *nepsat*, už
proto, abych svou mysl zbavil části zátěže, kterou jí způsobovaly.
A tak jsem se v roce 1886 pustil do úkolu zapsat na papír dob-
rodružství, kterých jsme se s Holmesem zúčastnili; ta jsem však
přepřacoval takovým způsobem, aby každému, kdo je bude číst,
připadala naprosto důvěryhodná a nebyl v nich ani sebemenší
závan nadpřirozena.

Mé počáteční snahy, romány *Studie v šarlatové* a *Znamení čtyř*,
přijali kritici vcelku slušně, i když vydavatel, Ward Lock & Co., se
k nim zachoval nehezky, stejně jako ke mně. První z nich využívala
autobiografických elementů – mé služby v Afghánistánu, mého
prvního setkání s Sherlockem Holmesem – ale změnila je, aby
působily jako obvyčejnější, než ve skutečnosti byly. Většinu knihy
jsem si ovšem vymyslel.

I druhý román zahrnoval některé aspekty mého vlastního
života, především pak šťastnou souhru osudu, která mě svedla
dohromady s Mary Morstanovou a díky níž se stala, na až příliš
krátký čas, mou ženou. Velká část příběhu se držela událostí tak,
jak se staly, ale některé ne tak snadno stravitelné aspekty jsem
zlehčil. Tak kupříkladu jednonohý Jonathan Small nebyl žádný

obyčejný bývalý voják se záští v srdci, nýbrž člověk, který se během svého pobytu v Indii stal studentem mystických umění a učil se u nohou swámíů a sádhuů. Stejně tak jeho komplicem nebyl pomenší domorodec z Andamanských ostrovů jménem Tonga, ale odporný homunkulus, kterého Small přechovával v nádobě na duchy a v případě potřeby ho dokázal vyvolat v tělesné formě. Co více, vysilující chorobou, kterou trpěl major Sholto, nebyla malárie; šlo o lepře podobné následky kletby, kterou na něj uvalil Small. Co se pokladu z Agry týče, chvějí se pokaždé, když si vzpomenu, co bylo v té železné skříňce se sponou ve tvaru Buddhy. Kéž by to jen bylo něco tak krásného a netečného jako drahokamy.

V průběhu let jsem Holmesova a má dobrodružství přetvářel do dalších příběhů. Z velké části jsem se držel povídek, ale byly tu i dva další romány, *Pes baskervillský* a *Údolí strachu*. George Newnes byl tak hodný, že všechny tyto literární snahy publikoval ve svém časopise *The Strand*, včetně románů, které tam vycházely na pokračování. Newnes mě za to také, na rozdíl od pánů Warda a Locka, příslušně kompenzoval. Příběhy měly obrovský úspěch a poskytly mi značný vedlejší příjem, který se přidával k tomu, co jsem si vydělal jako praktický lékař. Bylo to nezbytné, neboť Holmes sám svou práci vydělával jen velmi málo peněz a já jsem ho po celou jeho kariéru finančně podporoval.

Tyto příběhy, které se ukázaly být tak populární a které tolik lidí dobře zná, jsou skoro všechny úhledné a příjemné zástěrky obtížně stravitelných pravd. Říkám si, co by si mí čtenáři asi pomysleli, kdyby zjistili, co bylo ve skutečnosti v oné papírové krabici, kterou nám přinesla stará panna slečna Susan Cushingová. Uvěřili by, že strašidelná, bezvýrazná žlutá tvář, kterou pan Grant Munro viděl vyhlížet z okna v patře, nebyla maska mladé, napůl černošské dívky, ale jiný, zlověstnější druh masky; bleďá maska bez jakýchkoli rysů, která skrývala smysly ničící tvář tvo- ra, jehož porodila Munroova žena po velmi nerozumném vztahu s něčím, co nepocházelo z tohoto světa? Přáli by si vědět o bestii,

kteřá obcházela poblíž domu U Měděných buků, což nebyl žádný obyčejný mastif, a o věci za zatarasenými dveřmi v tom samém venkovském domě, jež nebyla Alicí Rucastlovou?

Hádám, že bych tyto epizody mohl světu ukázat necenzurované, ve vší jejich fantasmagorické kráse, a prohlásit je po Poeově vzoru za tajemnou beletrii. To by však bylo ke škodě jak jim, tak Holmesovi. Měl jsem dojem, že jeho analytické schopnosti si zasloužily oslavovat ve své nejčistší podobě a že nejlepším způsobem, jak toho dosáhnout, je odstranit vše, co by od nich mohlo odvádět pozornost. Jen v kontextu realismu by se jeho génius mohl ukázat v tom nejlepším světle. Můj portrét Sherlocka Holmese by byl o to působivější, kdyby ho doprovázel prostý rám, než kdyby to byl rám složitě vyřezávaný, s pozlacenou patinou.

Bylo to estetické rozhodnutí, ukázalo se však jako ospravedlněné jak komerčně, tak co do Holmesovy pověsti. V mnoha ohledech jsem to byl já, kdo Holmese stvořil. Pomohl jsem sestavit obraz Sherlocka Holmese, který uchvátil pozornost veřejnosti a který přetrvává dodnes.

Jak odlišně však věci vypadaly před nějakými třiatřiceti lety, když jsme s Holmesem jednoho jasného letního odpoledne dostali pozvání od inspektora Gregsona, které nás mělo opět jednou zavést do chmurné, mrazivé říše, na niž jsme si už byli tak moc nuceni zvyknout...

J. H. W., PADDINGTON
1928

ČÁST PRVNÍ

KAPITOLA PRVNÍ

ŽIVÉ TERČE

BYLO ČASNĚ RÁNO na jaře roku 1895 a Sherlock Holmes a já jsme jako obvykle utíkali o život.

Když říkám „jako obvykle“, měl bych tuto poznámku upřesnit: toto ani zdaleka nebyla každodenní záležitost. Na druhou stranu nebyla ani nijak neobvyklá. Nechci ani působit dojmem, že jsem si na tyto zážitky uvykl nebo že na mě působily nudně. Tak tomu rozhodně nebylo.

Nicméně utíkat o život bylo něco, k čemu jsme byli kvůli našim obvyklým výletům do nadpřirozeného polosvěta často nuceni, a v tomto konkrétním případě to možná bylo naléhavější než kdy předtím.

Dějištěm našeho zoufalého, střemhlavého úprku byl tunel podzemní dráhy západně od konečné stanice Aldgate. Co se pronásledovatelů týče, byla to trojice humanoidních bytostí, které nás stíhaly sérií mocných skoků, poháněných zadníma nohama s tak silným osvalením, že by zahanbily i nohy klokaní. Jak Holmes, tak já jsme sprintovali, ale ti tvorové s námi drželi krok bez jakéhokoli zřejmého úsilí. Slyšel jsem je za námi, když se zachřestěním kopyt dopadli na trať a jediným skokem znovu vyrazili. Slyšel jsem, jak oddechují; jejich dýchání bylo o tolik pomalejší a odměřenější než mé vlastní, rychlé a chroptivé. Cítil jsem, jak se stále víc a víc přibližují, a věděl jsem, že pokud by nás předběhli, neměli bychom šanci. Roztrhali by nás na kusy a hodovali by na našich ještě teplých ostatcích.

Uvědomovat si, co by nás čekalo, kdybychom spárům těch bestií nedokázali uniknout, bylo samo o sobě dost zlé. Ještě horší byla skutečnost, že jsme je k pronásledování aktivně vybízeli; v kapse mého saka, stejně jako saka Holmesova, totiž spočíval proužek papíru, na němž byl nakreslen vyvolávací symbol. Ten ty netvory přitahoval jako maják, a kdybych svůj symbol zahodil, s velkou pravděpodobností by mě nechali na pokoji; totéž pak v Holmesově případě. Ta znamení z nás udělala živé terče. Mít u sebe tyto neodolatelně přitažlivé věci byla vyložená sebevražda.

Běželi jsme kupředu; paprsky našich zavíracích lampiček se před námi zuřivě pohupovaly a umožňovaly nám občas zahlédnout koleje, pražce a vlhké drsné cihly na stěně tunelu. Docházely mi síly. Pádili jsme plnou rychlostí už téměř míli a já jsem si nebyl jistý, jak dlouho takhle náročné tempo ještě vydržím. Srdce mi bušilo, plíce mě pálily. Zbývala mi, pomyslel jsem si, nanejvýš minuta, než mě přemůže vyčerpání a já se budu muset zastavit.

„Jak – jak je to ještě daleko?“ lapal jsem po dechu.

„Už jsme skoro tam,“ odpověděl Holmes. Zněl méně zadýchaně než já, ale jen o trochu. „Ještě jedna zatáčka a měli bychom – ano!“

Tunel se před námi otevřel a já jsem matně zahlédl okraj jednoho z nástupišť v Aldgate. Tam byl náš konečný cíl. Jakmile se dostaneme do stanice, možná budeme mít šanci přežít.

Podíval jsem se přes rameno a uviděl jsem tvář bez nosu a zapadlé bledé oči, které se tyčily přímo za mnou. Majitel těchto nepřitažlivých rysů byl na délku paže ode mě. Jediné máchnutí jeho prackou s drápy by mě mohlo složit; rozplácl bych se na trati a už bych nikdy nevstal.

Začal jsem čerpat ze zásob energie, o kterých se mi až dosud ani nesnilo. Nasadil jsem rychlost, jakou by mi záviděl i šampion v běhu na jednu míli Fred Bacon.

Během několika vteřin jsem dorazil do stanice s Holmesem v těsném závěsu.

„Tohle je ono, Watson!“ vykřikl můj společník. „Přesně, jak jsme to nacvičovali, nezapomeňte!“

Stanice byla temná a opuštěná, protože ještě nebylo ani pět hodin ráno. Metropolitní vlaky měly začít jezdit až přinejmenším za hodinu. Holmes a já jsme se vyškrábali na nástupiště, každý na jedné straně dvoukolejné dráhy. Tři tvorové, kteří nás pronásledovali, se objevili v ústí tunelu a všichni naráz se zastavili. Něco způsobilo, že se zarazili. Možná jim nějaký instinkt napovídal, že by mohlo být nemoudré pokračovat.

Zatápal jsem po provaze, který visel ze střechy. Holmes udělal totéž.

„Až řeknu,“ prohlásil. „Čekejte. Čekejte.“

Jeden z tvorů vyskočil z tunelu, jen asi tak na krok daleko. Byl, stejně jako jeho dva bratři, velký jako malý kůň a zahalený do sukovité, vráscité kůže podobné kůži nosorožce. Jeho pátravé oči postrádaly duhovky, vypadaly jako měsíce pod jeho téměř neexistujícím čelem. Obrátil svůj prázdný pohled ke mně a pak k Holmesovi. Z jeho chování byla jasně patrná nerozhodnost.

„No tak,“ pobízel ho Holmes. „No tak, ty ohyzdný krasavče. Ty a tvoji společníci musíte udělat, co chceme, a úplně vylézt ven, jinak bylo naše úsilí vynaloženo nadarmo.“ Vytáhl z kapsy vyvolávací symbol a zamával jím. „Tady je ten talisman, který tě tak okouzluje. Pojď si pro něj.“

Netvor zaměřil svou pozornost na ten podivný kudrlinkový symbol, vzor nakreslený inkoustem, který zčásti tvořila lidská krev – Holmesova krev, abych byl přesný. Neměl sice nic, co by připomínalo nozdry, ale zdálo se, že čenichá ve vzduchu jako bígl na lovu. Zničehonic vyskočil z kolejí na nástupiště, stejně lehce a snadno jako luční koník. Ti druzí dva ho okamžitě následovali.

„Watson!“

Nemusel mi to říkat dvakrát. Tohle bylo ono, ten okamžik, který jsme tak pečlivě plánovali. Strávili jsme celou noc přípravou pasti. Teď jsme ji sklapli.

Holmes a já jsme zatáhli za provazy, čímž jsme uvolnili štůčky těžké černé látky, kterými jsme zakryli světlíky stanice. Jeden po druhém spadly dolů a každý z nich přitom stáhl svého souseda. Látka – stejné bavlněné závěsy, jaké se používají jako pozadí jeviště – se sesula na zem a sklem světlíků dovnitř proniklo světlo úsvitu.

Jak se to šedé světlo linulo dolů, zalilo všechny tři tvory. Všichni společně zvedli hlavy, otevřeli tlamy a vykřikli.

To zaskučení mělo k lidskému zvuku tak daleko, jak jen si můžete představit. Bylo to truchlivé vřeštění, sípavý, vysoko položený žalozpěv utrpení, a já jsem ho byl jen sotva schopen poslouchat. Všichni tři tvorové se krčili před rodícím se světlem úsvitu, přimražení na místě svou bezmocnou agónií, a vyli. Díval jsem se, jak se jeden po druhém hroutí, a díval jsem se dál, i když se jejich těla začala kroutit a elasticky křivit, zasažena strašlivými smrtelnými křečemi.

Trvalo celkem pět minut, než netvoři zemřeli. Jejich smrt nebyla milosrdná, ale ani tito tvorové neměli se svými oběťmi velké slitování. Když už nic jiného, pracovala tu jistá primitivní, odplatná spravedlnost.

Tak zhynul triumvirát ghastrů, lidožravých zrůd, které se už několik měsíců skrývaly v hlubších úrovních systému londýnské podzemní dráhy. Holmes a já jsme byli na jejich přítomnost upozorněni díky smrti muže jménem Cadogan West, úředníka ve společnosti Woolwich Arsenal. Jeho tělo bylo nalezeno na trati nedaleko odsud, strašlivě zohavené a zmrzačené. Jeho snoubenka, slečna Violet Westburyová, přišla do našeho bytu v Baker Street 221B a prosila Holmese, aby celou záležitost vyšetřil. Policie předpokládala, že West musel vypadnout z vlaku Metropolitní linky, když přecházel mezi vagóny, a byl stažen pod kola. Slečna Westburyová měla důvod domnívat se, že tomu tak nebylo.

Poté, co Holmes v márnici prohlédl tělo, našel ve Westově kapse potrhané zbytky symbolu, tajuplného totemu, který ghasly přitahoval jako šanta kočky. Z promáčkliny v jeho lebce dokázal také vydedukovat, že West byl zabit dřív, než se k němu dostali ghasové; dostal ošklivou ránu do hlavy. Jeho mrtvola byla vyhozena z okna domu, pod nímž vedla trať; bylo to poblíž stanice Gloucester Road, kde koleje dočasně vystupují na povrch. Dopadla na střechu projíždějícího vlaku, odkud později sklouzla; uvolnila se, když vlak přejížděl přes výhybku u Aldgate.

Inspektor Gregson na Holmesův popud zatkl pachatele. Jmenoval se kapitán Valentine Walter a byl to bratr Westova nadřízeného v Arsenalu, sira Jamese Waltera. Valentine Walter byl podlý starý ničema známý tím, že sváděl mladé ženy, které mu padly do oka. K tomu, aby se mu podvolily, často užíval okultních metod; obluzoval je vínem, do něhož byl přimíchán afrodiziakální nápoj lásky, jehož recept lze najít v útržcích dávných, zakázaných znalostí známých pod názvem *Pnakotické fragmenty* nebo, častěji, *Pnakotické rukopisy*. Potom na takové nešťastné ženě ukojil své mrzké choutky ve svém bytě v Caulfield Gardens v Kensingtonu, který měl vzadu terasu, pod níž vedla železnice. Oběti pak nezůstalo nic než nejasné, zmatené vzpomínky na to, co na ní bylo spácháno, a mylný dojem, že se toho účastnila dobrovolně.

Walterovi se zalíbila slečna Westburyová, kterou pronásledoval se zápallem tím intenzivnějším, čím silněji byl odmítán. Poslední kapkou pro ni bylo, když začal vykládat zastřené výhrůžky vůči ní i Cadoganu Westovi a naznačovat, že pokud mu nevyhoví, mohly by je oba potkat neblahé následky. Příliš se bála, než aby svému budoucímu manželovi řekla, co se stalo – obávala se, že by mohl Waltera konfrontovat. Spor mezi ním a bratrem jeho zaměstnavatele by mohl snadno ohrozit jeho budoucí vyhlídky.

Frustrovaný Valentine Walter se rozhodl odstranit, jak se domníval, jedinou překážku stojící mezi ním a podlehnutím slečny Westburyové, totiž Cadogana Westa. Věděl, že se v podzemní

dráze usídlili ghastové; jak se ukázalo, byli zodpovědní za tajemná zmizení několika zaměstnanců Metropolitní železnice, k nimž došlo během posledních týdnů. Walter si myslel, že pokud je pomocí symbolu přivolá k Westovu defenestrovanému tělu, ghastové ho zcela spořádají, a tím zničí důkazy. Jenomže přecenil buď jejich počet, nebo jejich apetit, nebo obojí. Ti tři se najedli do sytosti, ale naneštěstí zanechali z mrtvoly dost na to, aby ji bylo možné identifikovat.

Holmes vymyslel plán, jak ghasity, pro něž bylo přímé přírodní světlo stejně vražedné jako kyanidový plyn, eliminovat. Vyžadovalo to, abychom ze sebe udělali návnadu, a tak ty tvory nalákali na konečnou stanici Aldgate, kde paprsky vycházejícího slunce, osvobozené od černé látky, která je halila, provedou zbytek.

Teď když v trámech stanice doznívala ozvěna smrtelných křečí těchto ghasů, jsme se na sebe s mým přítelem podívali přes koleje. Sesul jsem se do sedu, s lokty na kolenou, zatímco Holmes se opřel o sloup. Pokud můj obličej vypadal alespoň trochu jako ten jeho, tak byl pomazaný sazemi a pramínky potu, zatímco mé oči byly bílé, divoké a víc než jen trochu podlité krví.

„Inu,“ řekl nakonec Holmes, „teď když nebezpečí pominulo, musím jít informovat inspektora Gregsona, který čeká venku. Nevadilo by vám, kdybyste tu zůstal? Nebudu ale pryč dlouho a někdo musí uklidnit zaměstnance železnice, kdyby se tu náhodou objevili.“

Malátně jsem mávl rukou. „Pochybuji, že by mi tři mrtvoly mohly nějak ublížit. Běžte.“

Ve strašidelném tichu, které nastalo po Holmesově odchodu, jsem začal přemítat o tom, jak bych tuto eskapádu mohl proměnit ve fiktivní dobrodružství. Inspirován povahou Westova zaměstnání jsem si začal říkat: co kdyby v tom hrály roli nějaké přísně tajné plány? Něco vojenského, zásadního pro bezpečí naší země – možná patentované plány na nový druh ponorky – a nepřátelský špión dychtivý, aby je získal do svých ušmudlaných pracek?

V mysli se mi začal rýsovat příběh, pravda zbavená závadných míst a všech jinosevských prvků, aby byla vhodná pro veřejnost. Byl to ten druh příběhu, který by mohl snadno krášlit stránky *The Strand*, ve Státech pak *Collier's Weekly*. Pravděpodobně vypustím jakékoli zmínky o inspektoru Gregsonovi a nahradím ho Lestradem. Gregson byl tím, na koho jsme se vždy obraceli, když jsme se potýkali s nadpřirozenými záležitostmi, protože v nich byl skoro tak zběhlý jako my, ale jeho doslovněji smýšlející kolega se mi pro prozaický příběh, jaký jsem vymýšlel, zdál vhodnější. Ani jednomu z nich by to nevadilo. Lestrade si rád přisvojoval zásluhy za práci, kterou ve skutečnosti neudělal, zatímco Gregson, spíše plachý člověk, se světlu reflektorů raději vyhýbal.

Každopádně bylo celé to cvičení k ničemu, protože další kroniky dobrodružství Sherlocka Holmese už stejně publikovat nebudu. Moje literární kariéra se zastavila a já jsem netušil, kdy, nebo zda vůbec, se zase probere k životu.

Holmes se za okamžik vrátil v doprovodu Gregsona. Tento důstojník ze Scotland Yardu si s sebou přivedl dva konstáblы, na které jsme se prý mohli spolehnout jak co do diskrétnosti, tak co do silné nátury. Jeden z nich ukázal, že to druhé nebyla tak docela pravda, protože když spatřil ghasty, okamžitě se ho zmocnila nevolnost s nevyhnutelnými odpudivými účinky.

„Co jsou ve jménu božím tyhle věci *zač*?“ řekl, zatímco si otíral ústa.

„Cirkusové zrůdy, které utekly z klecí,“ prohlásil s ráznou autoritou Gregson. „Tak se vzmužte a dejte se do práce, hoši. Víte, co musíte udělat.“

Konstábl se sebral, a přestože byl stále bledý jako stěna, připojil se ke svému kolegovi, aby ghasty odstranili. Zabalili ty tvory do černé látky a odtáhli je k čekající černé Máří.

„Temže už se důkazů zbaví,“ řekl Gregson. „Právě nastává odliv. Moji muži hodí těla do řeky. Proud je odnese na moře.“

Spekulativně se podíval na Holmese a na mě. „Oba dva vypadáte, že byste se měli několik nocí pořádně vyspat. Užili jste si to, co?“

„Nádherně,“ odpověděl jsem.

„A jak jste ty netvory chytili?“

Holmes mu to vysvětlil.

„Aha,“ řekl Gregson. „Doktore, nepoužili jste náhodou nějakou podobnou metodu před pár lety u toho záškodnického přízračného psa v Dartmooru? Oba jste u sebe měli nějaký amulet, je to tak?“

Přikývl jsem. „Amulet s dušesymbolem kultu požíračů mrtvol z Lengu. Ten toho psa neodolatelně přitahoval, a my jsme ho tak zavedli k Portálu vyhnanství, který jsme si připravili ve Velké grimpské bařině.“

„Ale ten tvor vám utekl.“

„To bohužel ano a Holmes a já jsme měli štěstí, že jsme vyvázli s holými životy.“

Nikdy nemohu zapomenout na příšerné vytí toho strašidelného psa, když nás pronásledoval vřesovištěm. Stejně tak nemůžu zapomenout na to, jak jsem zakopl o trs trávy a rozplácl se na zemi; pes, zářící jako měsíc, se vzepjal, aby na mě skočil. Jeho drápy, byť nehmotné, měly schopnost jediným máchnutím oddělit část lidské duše a jeho tesáky mohly člověka zbavit smyslů; stále ještě bych byl blekotající, jen zpola příčetnou troskou nebýt Holmesovy pohotovosti. Přispěchal mi na pomoc tím, že se postavil mezi mě a tu bestii a vytáhl medailon z nazelenalého mastku, do něhož bylo vyryto nějaké Starší znamení. Pes, odpuzovaný ochranným glyfem, se stočil stranou a ustoupil do mlhy, dokud se z něj nestal jen zářivý psí obrys, taková psovitá bludička, která se zamihotala a zmizela.

„Bylo to o chlup,“ řekl Holmes. „Ten tvor straší na vřesovišti dodnes – představuje nebezpečí pro každého, kdo se mu kvůli smůle nebo nepozornosti připlete do cesty – ale potrvá ještě tak pět let, než postavení hvězd opět umožní vytvořit v té oblasti Portál vyhnanství. Nemohu říct, že bych se na naše druhé setkání těšil.“

„Ani já,“ dodal jsem.

„Já se vám nedivím,“ řekl Gregson. „Takových věcí člověk snese jenom omezené množství. Upřímně řečeno, vůbec netuším, jak to vy dva zvládáte, dělat to každý den. Už to, že vám to pak pomáhám uklízet, je dost špatné. Mám víc šedých vlasů, než by někdo v mém věku mít měl, a vinu za to jasně přikládám svým stykům s Sherlockem Holmesem a doktorem Watsonem.“

„Bohužel všichni sdílíme strašlivé tajemství,“ řekl jsem. „My tři a Holmesův bratr. Je to těžké břemeno.“

Gregson procitěně přikývl. „Někdy si představuju, že všichni ostatní procházejí svými životy jako náměsíčníci a my jsme jako jediní vzhůru. Dokonce ani paní Gregsonová o ničem z toho neví, i když jí hrozně nerad něco tajím. Na druhou stranu, právě proto, že svou ženu miluji, tak dávám přednost tomu, aby o ničem nevěděla, už kvůli svému vlastnímu duševnímu klidu. Nejde jen o ty příšery, kterými je tohle město a jeho okolí prolezlé; už to je dost špatné. Jde o ty další věci. O ty ,bohy“.

Jasně jste mohli slyšet uvozovky, do nichž to slovo uzavřel. Zdálo se svatokrádežné nazývat je bohy, ty strašlivé pradávné bytosti, které se skrývaly na okrajích vesmíru a v hlubinách planety, kde vyčkávaly, věčně připraveny povstat a zotročit lidstvo. Jenomže pro tvory s takovou nadpřirozenou mocí se sotva hodilo nějaké jiné označení.

Inspektor se otřásl. „Civilizace je tenký led, vidíte? Pod ním je studená temnota. A většina lidí na tom ledu bruslí a o ničem neví; neuvědomuje si, že by se pod nimi mohl v kterémkoli okamžiku propadnout.“

Všichni tři jsme si vyměnili vážné pohledy, které značily, že si to uvědomujeme. Od událostí, k nimž došlo na Vánoce roku 1880 a které jsem vylíčil v *Shadwellských stínech*, jsme Holmes, Gregson a já, spolu s Mycroftem Holmesem, vytvořili tajné bratrstvo. Společně jsme uzavřeli pakt, že budeme chránit svět před pekelnými běsy a nepozemskými hrozbami, a tohoto paktu jsme

se drželi celých těch patnáct let, přestože za to každý z nás zaplatil svou cenu. Tak například Gregson: snadno by mohl postoupit výš v policejní hierarchii, kdyby ho nutnost mimopracovních exkurzí, při nichž pomáhal Holmesovi a o kterých nemohl říct svým kolegům ani nadřízeným, opakovaně neodváděla od jeho obvyklých případů. Začal být v Yardu notoricky známý tím, jak často bez vysvětlení mizí od svého stolu, a v důsledku toho si vysloužil pověst nespolehlivého člověka.

„Když už jsem tady,“ řekl, „získal jsem nějaké informace, které by si možná zaslouhovaly vaši pozornost.“

„Pokračujte,“ ozval se Holmes, aniž dal najevo nějaké výrazné nadšení. Pokud byl tak utahaný jako já, jedině, po čem v tuto chvíli toužil, byla lázeň a postel.

„Možná o nic nejde,“ řekl Gregson, „ale na druhou stranu, možná že ano. Mám jistou dohodu s jedním zřízencem v Betlémské královské nemocnici. Tenhle chlapík, se kterým jsem se poprvé setkal v profesionální záležitosti, má instrukce dát mi vědět, kdyby narazil na cokoli mimořádného, cokoli opravdu matoucího.“

„Užitečný kontakt.“

„Přesně tak. A včera mi McBride – tak se jmenuje – poslal zprávu, že v blázinci nedávno přijali nového pacienta. Přivezli ho před několika dny úplně nahého. Jeden čeledín ho po cestě do práce našel krátce po východu slunce bloumat někde v oblasti Purfleetu, popleteného a dezorientovaného. Měl po těle spoustu škrábanců a podlitin a nesl také známky starších, závažnějších zranění. Neměl u sebe nic, co by ho identifikovalo. Vypyтали se, ale nikdo netuší, kdo by to mohl být, a on sám jim v tomhle ohledu nijak nepomůže. Původně byl katatonický; v poslední době sice začal jevit známky života, ale McBride tvrdí, že když mluví, tak z něj vycházejí sotva srozumitelné bláboly.“

„To prozatím nezní nijak pozoruhodně.“

„Ano, ale jde o tohle. On něco načmáral na stěny a podlahu své cely, nějaké tvary nebo piktogramy či co. McBride je toho

názoru, že to jsou slova v nějaké cizí abecedě, ale pokud ano, nikdo nedokáže poznat, ve které. Její písmena visí z vodorovné čáry jako v sanskrtu, ale podle jednoho doktora, co tam pracuje, indického míšence, to sanskrt rozhodně není.“

Zadíval jsem se na Holmese a on na mě.

Když to Gregson viděl, řekl: „Ano. Říkal jsem si, že by to mohlo vzbudit váš zájem. Jak říkám, možná o nic nejde. Ale přesto...“

„Jsem vám za to vděčný, inspektore,“ řekl Holmes, „stejně jako za pomoc, kterou jste nám dnes ráno poskytl.“

Inspektor přiložil prst k okraji své buřinky. „Děláme, co můžeme, pane Holmesi. Bojujeme v nepěkné bitvě.“

KAPITOLA DRUHÁ

ANONYMNÍ PACIENT

HOLMES A JÁ JSME se uchýlili do Baker Street, kde jsme se dali do pořádku, vzali si čisté oblečení a snědli pořádné jídlo, které nám připravila paní Hudsonová; teprve poté jsme znovu vyrazili.

Drožka „hansom“ nás odvezla do Southwarku a St George's Fields, kde se nacházela Betlémská královská nemocnice, lidově nazývaná „Bedlam“. Před námi se tyčil centrální blok tohoto ústavu, jehož vchod se nacházel v kolonádovém portiku s kupolí nahoře. Po obou stranách se téměř na sto yardů táhla třípatrová křídla. Byla to obrovská, hrozivá stavba a zdálo se, jako by na její tmavé cihlové fasádě neustále spočíval stín, přestože byl jasný a slunečný den a na modrém nebi nebyl jediný mráček. Když jsme stoupali po schodech k budově, z jednoho vzdáleného okna se ozval slabý mučivý výkřik. Následoval příval nadávek z jiného místa, také uvnitř budovy, ale blíž a potom pronikavý výkřik někoho jiného hlasem, který zněl pouze vzdáleně lidsky.

„Volání divočiny,“ řekl Holmes.

Mou odpověď byl pouze neveselý úšklebek.

Vstoupili jsme na to místo šílenství a Holmes předložil v recepci svou navštívenku a požádal o McBridea.

Zřízení krátce na to dorazil; byl to svalnatý zrzavý Skot s obobím naježeným jako hlodáš, jehož potřesení rukou působilo jako

past na medvědy. Jeho bílá tunika byla krepově naškrobená a pevně zapnutá.

„Voba vás vítám, pánové. Gregson říkal, že přídete. Je mně ctí poznat velkýho Sherlocka Holmesa. I vás, doktore. Obdivuju vaše příběhy. Podle mě jste každým coulem tak dobrej mistr pera jako Scott nebo Stevenson.“

„To je od vás laskavé.“

„Takže kdybyste mě voba ráčili následovat...“

McBride nás vedl k východnímu křídlu, kde, jak vysvětloval, byli chovanci mužského pohlaví. Druhé křídlo bylo vyhrazeno pro ženy.

Když jsme stoupali po úzkém schodišti, kde kromě nás nikdo nebyl, zřízenec se zastavil, otočil se k Holmesovi a řekl: „Nevadilo by vám, kdybyste...? Ale né.“ Potřásl hlavou. „Neměl bych vo to žádat.“

„Žádat? O co?“

„No, jde prostě vo to, že jsem už mockrát čet, že se umíte prostě jen na někoho kouknout a hned vo něm všecko víte. Tak jsem si říkal, nevadilo by vám udělat to se mnou?“

Holmes se ostře nadechl. „Odpusťte, pane McBride, ale Watson a já máme poněkud naspěch...“

Zdálo se, že Skot je na rozpacích. „Jasný, jasný. To vode mě bylo nezdvořilý.“

Zezadu jsem do Holmesa šťouchl.

„Ale,“ řekl můj přítel, „nemyslím si, že by něčemu ublížilo, pokud bych vám poskytl základní shrnutí faktů o vaší osobě. Pocházíte samozřejmě z Edinburghu.“

„To pocházím.“

„Ta měkká nářeční výslovnost je výrazná. Ale my to můžeme ještě geograficky upřesnit. Narodil jste se a vyrostl jste v Cowgate, slumové oblasti toho města.“

„Nó, neřek bych, že je to zrovna nejfajnovější místo v Auld Reekie. Jak jste to poznal?“

„Máte irské příjmení a mnoho Edinburčanů irského původu žije v činžovních domech v Cowgate. Statisticky je tu tedy velká pravděpodobnost, že jste se mezi ně počítal také.“

„Jó, to je fakt.“

„Poté, co jste se přestěhoval do Londýna, jste propadl zločinnému životu. Náš společný přítel inspektor Gregson už naznačoval, že máte pochybnou minulost: řekl nám, že se s vámi setkal ‚v profesionální záležitosti‘. Když tohle řekne policista, většinou to znamená, že dotyčnou osobu už někdy čapnul. Šel bych ještě dále a řekl bych, že jste býval bytařem.“

McBride sklopil oči pod svým zježeným zrzavým obočím. „Je to sotva něco, čím bych se chlubil, ale když jsem poprvý přišel na jih, tak jsem byl úplně dutej a něčím jsem se živit musel. Teď jsem dobrej voják, držím úmluvu. Jak jste věděl, že jsem vykrádal domy?“

„Máte na jedné ruce jizvu, jejíž specifický tvar naznačuje, že byla způsobena páčidlem, které vám vyklouzlo z ruky a jehož hrot se vám zasekl hluboko do dlaně. Nepochybně jste byl za své prohřešky ve vězení.“

„Dva roky natvrdo v Pentonville.“

„Abych se však vrátil k vašemu dětství, odvážil bych se tvrdit, že váš otec byl opilec a hrubián, který vás jako chlapce týral.“

„To jo. Táta byl fakt poděs. A to je vidět jak?“

„Vaše levé zápěstí je v klidovém stavu ohnuté na jednu stranu, což naznačuje, že jste v mládí utrpěl částečnou zlomeninu ruky, takzvanou ‚zlomeninu vrbového proutku‘. Pokud byste k tomuto zranění přišel při nějaké nehodě, s největší pravděpodobností by byla zlomenina v linii vaší paže. To, jak máte nakloněné zápěstí, mi říká, že vám něco ruku násilím zkroutilo. Nejpravděpodobnější příčinou takové věci je agrese a vzhledem k tomu, že jste statný muž a jste schopen se dobře bránit, je rozumným vyvozením, že k tomu došlo předtím, než jste dosáhl dospělosti. Nejpravděpodobnějším podezřelým je tedy nějaký blízký příbuzný a týrání tohoto druhu

se ve většině případů dopouští otec. Co se týče toho, že byl opilec, před chvílí jste se označil za „dobrého vojáka“, který „drží úmluvu“. Tyto fráze se běžně používají mezi těmi, kdo se zaslíbili jedenácti doktrínám Armády spásy, takzvaným „Článkům války“. Z toho lze očividně vyvodit, že jste členem této organizace.“

„Jsem tam jako dobrovolník, když mám volnej den, rozdávám jídlo chudejm v místní misii.“

„Vzhledem k tomu, že jedním z požadavků, které se kladou na všechny členy Armády spásy, je abstinence, mohu z toho vyvodit závěr, že nepijete alkohol; a důvěryhodným důvodem, proč nepijete, by mohlo být, že váš otec pil, a to tím nejhorším možným způsobem. Abstinováním explicitně odmítáte jeho špatný příklad.“

„Whisky byla nejlepší kámoška mého táty, jeho jediná láska a velická zhouba. Přisahal jsem, že u mě to tak nikdy nebude.“

„Zkrátka a dobře, pane McBride, to, co vidím, je člověk vychovaný s omezenými vyhlídkami, který upadl, ale zaplatil za to a opět povstal, aby se stal produktivním občanem. Jste příkladnou lekcí v tom, jak někdo může napravit svůj život, a za to vám náleží pochvala.“

Zdálo se, že McBride byl ohromen a dojat zároveň. Jeho oči byly doširoka rozevřené a jiskrné, neměl daleko k slzám. „To je vážně zázrak,“ řekl, „a zrovinka jak to ve svejch příbězích popisuje doktor Watson.“

Holmes ho gestem pobídl vzhůru. „Tak, můžeme pokračovat?“

Schody nás dovedly na chodbu; byla to jakási galerie s řadami zamřížovaných dveří po obou stranách. Pokračovali jsme podél nebožáků v různých stupních duševního strádání a tělesné neupravenosti. Jeden muž chytil ve vzduchu neviditelné mouchy; každý imaginární kus hmyzu prohlédl okem znalce a pak si ho strčil do úst. Druhý chodil dokolečka, tloukl se hřbetem ruky do čela a recitoval nesmyslné verše. Třetí na nás prostě zíral skrz mříže, když jsme procházeli kolem, a škrábal se na intimních místech těla, zatímco čtvrtý, přikovaný železným obojkem ke sloupku

postele, na nás vrčel a skřípal zuby, více divoké zvíře než lidská bytost.

Snažil jsem se zůstat k těmto scénám chladný, ale v hloubi duše mě jímalo strach. To, kvůli čemu mě tak mrazilo, nebyla ubohost a slabomyslnost pacientů, ale spíš skutečnost, že pokud nebudu opatrný, mohl bych se k nim jednoho dne připojit. V posledních letech jsem až příliš často cítil, že moje příčetnost stojí na vratkých nohou. Stačilo jen trochu tlaku navíc, aby se zřítila do propasti.

„Tady to je,“ řekl McBride. „Náš tajemnej chlapík.“ Sundal z opasku kruh plný klíčů a odemkl dveře. „Tak jo, ty tam,“ řekl přísně pacientovi. „Návštěva. Chovej se slušně.“ K nám poznamenal: „Von teda, abych byl upřímněj, žádný problémy nedělá, ale stejně se vod něj držte dál, jen tak pro jistotu. U těchhle magorů nikdy nevíte. V jednu chvíli jsou krotký jak beránci, a najednou vám chtěj rozsápat hrdlo.“

Vstoupili jsme do stísněné cely. Pacient byl muž mezi pětadvaceti a třiceti lety. Měl na sobě špinavou halenu, klečel v jednom koutě a pilně cosi čmáral uhlem na podlahu. Okamžitě jsem si všiml, že mu chybí jedna ruka; jeho levá paže končila těsně nad zápěstím. Vypadalo to jako staré zranění; pahýl už se dávno zahojil.

To však nebylo všechno. Levá polovina jeho obličeje byla poničená, kůže rozrývalo takové množství jizvové tkáně, že připomínala rozpuštěný vosk svíčky. Oko na této straně vykukovalo skrz víčka, která byla tak zvětšená, že jste skrz ně mohli sotva zahlédnout sklivce; malý lesklý kosočtverec v jeskyni ze sraštělé kůže. Jizvy se táhly až dolů po krku k trapézovému svaly. Stejně jako ta amputace ruky i zranění v obličeji působila staře. Odhadoval jsem, že k nim přišel před dvěma nebo třemi lety. Měl však i zranění nedávnějšího data. Všiml jsem si řady čerstvých řezných ran, škrábnutí a oděrek, a dokonce i něčeho, co mi přišlo jako stopy po kousnutí.

Jak řekl Gregson, stěny a podlaha cely byly vyzdobeny rozeklanými hieroglyfy napsanými v křížujících se úhlech na cihly. Pacient k nim svým uhlem přidával.

„Jó,“ prohlásil McBride, když viděl, že se s Holmesem zajímáme o to, co ten muž dělá. „Todencto začal dělat ještě předtím, než začal mluvit. Bohužel teda musím říct, že zpočátku používal jako inkoust vlastní výkaly. A protože nechtěl přestat a my zřízenci už jsme měli po krk toho ten svinčík uklízet, tak jsem sehnal povolení, aby moh dostat uhle. Od té doby je s nima spokojenější.“

Přistoupil jsem k nejbližší stěně a podíval se na šílencovo dílo. Byly to r'lyehské hieroglyfy, tři fráze, které se stále opakovaly:

*R'luhlloig
Grah'n wga'h'n
Sgn'wahl nyth*

Což v hrubém překladu znamenalo:

Skrytá mysl
Ztracený ovládá
Sdílí prostor se služebníkem

Nicméně má dešifrovaná verze poslední fráze nebyla přesná. Zrovna tak to mohlo být „služebník sdílí prostor“. Problém s překladem r'lyehštiny do angličtiny je, že je to hutný, praktický jazyk. Gramatika a větná skladba jsou okleštěny na holé minimum, a interpretace je tedy velmi nejednoznačná.

Podíval jsem se na Holmese a zkřivil jsem tvář; on zase sevřel rty do tenké, vážné čárky.

R'lyehština nebyla nikdy, v žádném kontextu, vítaná. Vždycky věstila něco zlého. Holmes vstoupil přímo do zorného pole pacienta. Sehnul se před ním, ale nesetkal se s žádnou známkou toho, že by ho vzal na vědomí; zamával tedy rukou, aby přitáhl jeho pozornost. Pacient pomalu, téměř neznatelně, přestal psát a vzhlédl.

„Pane,“ řekl Holmes. „Jmenuji se Sherlock Holmes. A vy jste...?“
„Já...“ Pacient zaváhal; vypadal zmateně. „Já jsem... Nepatřím sem.“ Jeho slova byla špatně artikulovaná, huhňavá a vyslovená s přízvukem, který mi přišel jako americký.

„Jsem si jistý, že máte takový dojem,“ řekl Holmes. „Ale tam, kde se nacházíte, jistě nejste bez dobrého důvodu. Byl jste zadržen přinejmenším pro vaše vlastní dobro a možná i pro dobro druhých.“

„Ne,“ trval na svém pacient. „Sem.“ Zapíchl se ukazováčkem – svým jediným ukazováčkem – do hrudi. „*Já nepatřím sem.*“

„Tudlenc nám ten chlapík vykládá pořád,“ řekl McBride. „Takový věci jich říká hodně. Většinou ty, co si myslej, že jsou Napoleon nebo Julius Cézar nebo tak někdo. Já jsem císař Francie. Kam se poděl můj palác?“

„Nebo tím myslíte, že patříte do Bostonu, a nikoli do Londýna?“ zeptal se Holmes pacienta. „Protože právě z Bostonu původně pocházíte, pokud se nemýlím.“

„Boston?“ Pacientův tón byl toužebný, téměř zasněný. „Boston... Ne, Boston ne.“

„Vaše intonace je nesporně bostonská.“

Muž zavrtěl hlavou, ani ne tak na znamení nesouhlasu nebo vzdoru, jako spíš zmatením.

Holmes ukázal na hieroglyfy. „*R’luhlloig*,“ řekl. „*Grah’n wgah’n. Sgn’wahl nyth.* Ano?“

Teď se pacient zatvářil *opravdu* zmateně. Bylo to, jako by ta slova, která psal, ještě nikdy neslyšel říct nahlas.

„*R’luhlloig*?“ ptal se Holmes. „*Grah’n? Naft-kadishtu. Phleg.*“ Anglicky: „Skrytá mysl? Ztracený? Nerozumím. Vysvětli.“

McBride mi poklepal na loket. „Co to říká?“ zamumlal. „Co je to za jazyk?“

„To je... algonquinština,“ improvizoval jsem. „Náš anonymní Novoangličan měl v minulosti evidentně kontakt se členy tohoto indiánského kmene.“

„Nepovídejte! A pan Holmes ho ovládá? No, můj obdiv k němu jen stoupá. Copak není nic, co by neuměl?“

Nečekal jsem, že McBride mé vysvětlení přijme tak snadno, jako se to stalo, ale byl to koneckonců poměrně prostý člověk. Co víc, jako člen Armády spásy by jistě nechtěl mít nic společného s okultnem, a proto by ho v jeho méně známých přestrojeních nepoznal. Možná by byl vyladěný na něco vyložené satanského, ale na subtilnější, zákeřnější zlo, se kterým jsme se potýkali my, ne. Gregson si svůj „užitečný kontakt“ v Betlémské nemocnici vybral dobře.

Holmes se Bostoňana dál dotazoval v r'lyehštině, ale bezvysledně. Setkal se pouze s bezvýrazným nepochopením.

Přestal s tímto pokusem a v tu chvíli pacient znovu promluvil. „Já jsem... špatně,“ prohlásil; namáhavě se pokoušel vyjádřit své myšlenky slovy. „Nejsem, čím se zdám. Nepatřím.“

„Nejste, čím se zdáte být?“ řekl Holmes. „Zdáte se jako blázen. Říkáte, že jste příčetný?“

„Ne. Nepatřím. Ne sem. Ne *sem*.“

Muž tato dvě slova opakoval, zatímco do sebe stále důrazněji píchal ukazováčkem. Nakonec to vzdal a s hrdelním, podrážděným povzdechem si znovu dřepł.

„No dobrá,“ řekl Holmes. „Chápu, že máte pocit, že byste neměl být v blázinci. A nyní...“ Natáhl obě ruce. „Rád bych vás prohlédl, pokud mohu.“

„To bych na vašem místě nedělal, pane Holmes,“ varoval ho McBride. „Vy nemáte ponětí, jak tyhle lidi dokážou bejt nepředvídatelný.“

„Budu velice opatrný. Nevěřím, že tady náš přítel je násilník. Zdá se být spíše zmatený a vyšinutý než co jiného.“

Holmes vzal překvapivě jemně do rukou pacientovu zkrácenou paži a prohlížel si ji; poté přešel špičkami prstů po znetvořené straně jeho tváře. Prozkoumal ruku, která muži zbyla, a nakonec důkladně prohlédl jeho hlavu: uši, vlasy, krk, zuby. Pacient se

tomuto zacházení s podivným klidem podvolil. Musel jsem přemýšlet, jak je to dlouho, co s ním někdo zacházel jinak než hrubě. Betlémská nemocnice nebyla zrovna známá jemným chováním ke svým obyvatelům.

„Watson, co si myslíte o tomhle?“

Holmes mě pohybem prstů přivolał a přitáhl mou pozornost k maličkému kulatému strupu na pacientově šíji.

„To bude nějaké kousnutí od hmyzu,“ navrhl jsem. „Nepřekvapilo by mě, kdyby měl ten chlapík blechy nebo vši.“

„Kousnutí od hmyzu?“ řekl Holmes. „Možná.“

„Vy si to nemyslíte?“

„Kdyby ho sužovala nějaká havěť, měl by i jiná kousnutí, nejen tohle.“

„Tak tedy jedno komáří bodnutí.“

„Nevidím žádné zanícení, které je v takových případech obvyklé. Vy ano? A komáři navíc ani nejsou v Londýně běžní.“

„V Purfleetu, kde ho našli, možná jsou. Je to tam dost venkovské.“

„I tak se mi zdá, že tohle velice připomíná bodnou ranku, jakou by mohla způsobit například injekční stříkačka.“

„To mě zpočátku také napadlo,“ řekl jsem, „ale zavrhl jsem to. Vpíchnout jehlu k základně lebky, do krčních obratlů, je víc než nebezpečné. Z lékařského hlediska není pro injekce v těchto místech žádný dobrý důvod, zato spousta dobrých důvodů, proč to nedělat. Co kdyby přitom došlo ke zranění míchy? Následky by mohly být katastrofální: hypertonická křečovitost, svalová atrofie, tetraplegie...“

„Souhlasím, je to divné místo na injekci, ale přesto je to charakteristická stopa po jehle.“

Holmesův výraz přidával nevyslovený dovětek: *A zrovna já bych to měl vědět.*

Ano, měl by, protože pod rukávy zdobil jeho paže bezpočet takových vpichů. Závislost mého přítele na kokainu byla tehdy, v polovině devadesátých let, na vrcholu. Na jiných místech jsem

jeho zvyk uchylovat se ke stimulantu popisoval jako produkt nudy, téměř rozvernou slabost, která ji měla zahnat během období, kdy nebylo mnoho klientů. Ve skutečnosti běžně užíval sedmiprocentní – a někdy ještě silnější – roztok drogy prostě jen proto, aby mohl fungovat za normálními hranicemi toho, co člověk vydrží. Kokain urychloval jeho myšlenkové procesy a bojoval proti únavě, ale za cenu toho, že pustošil jeho nervovou soustavu. Pod jeho vlivem pracoval efektivněji, ale v průběhu let si kumulativní užívání drogy vybíralo svou daň. Dlouho a silně jsem na něj naléhal, aby s tím skončil, uspěl jsem však až v roce 1897.

„Inu...“ Holmes se zvedl na nohy. „Myslím, že už jsem viděl dost.“

„Víte, kdo ten chlapík je?“ zeptal se McBride.

„Jestli znám jeho přesnou totožnost? Ne. To by byl zázrak. Ale získal jsem dostatek stop na to, abych mohl položit základy snahy o její zjištění.“

„Moc rád bych věděl víc.“

„Ale já nemám zájem vám to vykládat,“ pravil úsečně Holmes. „Už jste ze mě vymámil jednu ukázkou analytického uvažování, pane McBride. To by vám mělo stačit.“

KAPITOLA TŘETÍ

PŘÍBĚHY A SKUTEČNOST

„NEMUSEL JSTE NA toho člověka být tak příkrý,“ řekl jsem Holmesovi o půl hodiny později v hamámu na Waterloo Road. Můj přítel trval na tom, abychom se osvěžili v turecké lázni, a nyní jsme seděli v horké místnosti, nazí až na ručníky kolem pasu, a naše růžová kůže se volně potila. „Ranil jste city chudáka McBridea. Vypadal dost schlíple, když nás vyprovázel ven.“

Můj společník pokrčil rameny. „Nemám velkou trpělivost s těmihle lidmi, co očekávají, že pro ně budu vystupovat. ‚Co o mně dokážete vydedukovat z těchhle hodiněk na řetízku, pane Holmesi?‘ ‚Povězte mi o mně všechno, co dokážete zjistit ze stavu mé vycházkové hole, pane Holmesi.‘ Jako bych byl nějaký cvičený medvěd, vždy připravený zvednout se na zadní a tancovat, když tlesknou rukama.“

„Jistě to ničemu neublíží.“

„Je to triviální, obtěžuje mě to, je to plýtvání mým talentem a podle mého názoru za to můžete vy, Watsone. Viním vás a vaše příběhy“ – slovo *příběhy* zahalil do opovržlivého odfrknutí – „ve kterých mě popisujete jako nějakého šibalsky mrkajícího gurua, který kolem sebe s veselou nevázaností šíří gnómičká prohlášení a důvtipné poznámky.“

„Dal jsem si velkou práci s tím, abych vás v tom, co píšu, vykreslil v pozitivním světle,“ odsekl jsem. „Nikdy vás neshazuji. Nesmíte zapomínat na to, že právě díky těm *příběhům*, kterými tolik opovrhujete, máte střechu nad hlavou a oblečení.“

„Vydělávám přece vlastní peníze.“

„Trochu ano. Ale ne moc.“

„Mám klienty.“

„Jen pár; jejich problémy jsou triviální a částky, které vám platí, bezvýznamné. Vaším hlavním mecenášem jsem já, já a mé psaní. A pokud je cenou za můj patronát to, že vás cizí lidé občas žádají, abyste se choval způsobem nikoli nepodobným postavě, kterou jsem stvořil, inu, to přece není nijak nehorázná cena. Dělají to proto, že jsou fanoušci.“

„Fanoušci literárního alter ega, které nejsem já.“

„Jste to vy, ale intenzivnější verze vás. Prokristapána, kdokoli jiný by třeba byl vděčný, když z něj někdo udělá celebrity. Ale pan Sherlock Holmes ne. Tomu je to protivné. Musí pro něj být úleva, že už jsem víc než dva roky žádný příběh nevydal!“

„Ano, vy jste mě ‚zabil‘, a tak teď existuji v limbu – mrtvý na stránkách, živý ve skutečnosti. Ale to ty zvědavce neodradilo, vidíte? Pokud něco, tak začali mít ještě větší nároky. Chovají se ke mně se směsicí nevěřícínosti a úcty, jako bych byl podle jejich názoru největším člověkem po jistém Nazaretském.“

„To už zacházíte příliš daleko!“ zvolal jsem rozzlobeně. „Navíc, pokud si vzpomínám, odložil jsem své pero na váš příkaz, přestože bych to raději nedělal. Víte vy, kolik mi Newnes z *The Strand* nabízí za nová dobrodružství Sherlocka Holmese? Přes tisíc liber za jeden příběh!“

„Slušná sumička.“

„Mám po ruce veškeré materiály – poznámky, nápady, náčrtý příběhů – abych vám poskytl více než pěkný příjem, ale vy trváte na tom, abych je nechal ležet ladem a zachovával literární ticho. To je víc než tíživé. Je to skoro nehoráznost.“

Několik vteřin jsme zírali jeden na druhého, oči přivřené, rty semknuté.

Potom Holmes tu patovou situaci prolomil hlasitým, srdečným zachechtáním.

„Propána, Watstone! Jak vy mě vůbec dokážete strpět? Jsem možná ten nejvíc hulvátský a nejméně vděčný přítel, kterého by někdo mohl mít.“

„Inu, ne že byste se mýlil,“ řekl jsem a také jsem se zasmál.

„Je zde na místě omluva.“

„Oba jsme unavení. Oba jsme řekli něco, co jsme neměli. Pokud si tu někdo zaslouhuje omluvu, je to spíše McBride. Ale ten tu není, a tak jsem ji ochoten přijmout namísto něj.“

„Ujišťuji vás, že přes všechny ty zkoušky a martyria, kterým jsme čelili a kterým ještě čelit budeme, bych nechtěl mít po svém boku nikoho jiného než vás.“

„To je dobře, protože pochybuji, že by je s vámi kdokoli jiný dokázal snášet.“

Přesunuli jsme se z horké místnosti do bazénku se studenou vodou, do kterého jsme se ponořili až po krk. Voda byla ledová, budila ve mně palčivý pocit, který se vznášel na hranici mezi příjemným a bolestivým. Bazének jsme sdíleli možná s půl tuctem dalších klientů; všichni seděli se skloněnou hlavou a starali se sami o sebe.

„Takže,“ řekl jsem, když jsem se zotavil z teplotního šoku, „copak jste odhalil o našem Bostoňanovi zavřeném v Betlémské nemocnici?“

„Jak jsem řekl McBrideovi, zatím nemohu říci, kdo to je, ale vím, *co* je.“

„A dál?“

„Je to vzdělaný muž dobrého původu z bohaté rodiny.“

„Jeho vzhled naznačuje něco jiného.“

„Jeho *povrchní* vzhled ano, ale při bližší prohlídce tam všechny ty průkazné známky jsou. Není to žádný dělník, to je jisté. Po celém těle má měkkou, bílou kůži, části, které jsou obvykle vystaveny žívlům, jsou stejně bledé jako ty, které by zakrývalo oblečení. Jeho svaly se nerýsují jasně. Kromě toho, jeho jediná zbývající ruka nemá rozsáhlé mozoly, jaké by se daly čekat od

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Sherlock Holmes a miskatonická monstra***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.